

Καναράκη, *Greek Voices in Australia: A Tradition of Prose, Poetry and Drama* (Canberra, ANU Press, 1987, 2nd edition 1991), η Εισαγωγή του στο βιβλίο αυτό αποτελεί «μια εξαιρετική επισκόπηση της εξέλιξης, της ανάπτυξης και της μετάβασης του Έλληνα μετανάστη στην Αυστραλία». Παρακολουθεί, δηλαδή, τον μετασχηματισμό της λογοτεχνικής τους γραφής και παραγωγής, ανάλογα με τις κοινωνικό-πολιτικές συνθήκες στην Αυστραλία, στην Ελλάδα και στην Κύπρο, αλλά και με τις αλλαγές στην προσωπικότητα και στη ζωή των ίδιων των δημιουργών στο πέρασμα του χρόνου και στη σταδιακή τους ενσωμάτωση στην αυστραλιανή κοινωνία. Με μεγάλη πιστότητα και σεβασμό στο πρωτότυπο υλικό του, μεταφέρει ο κ. Καναράκης τις φωνές τους μεταφράζοντας στα αγγλικά τα ποιήματα και τα πεζά τους κείμενα, έργο δύσκολο και πολύ υπεύθυνο. Επιπλέον, αποτυπώνει και διαγενεακά την εξέλιξη της λογοτεχνίας αυτής, αφού μελετά και παρουσιάζει και το έργο των δεύτερης γενιάς Ελληνοαυστραλών λογοτεχνών που γράφουν πλέον στην αγγλική γλώσσα.

Το μεγάλο αυτό έργο συμπληρώνεται από τον συγγραφέα του με την έκδοση το 2003 του βιβλίου του, *Όψεις της Λογοτεχνίας των Ελλήνων της Αυστραλίας και Νέας Ζηλανδίας*. Εδώ πλέον θεματικά σε ξεχωριστές ενότητες εξετάζονται διάφορες διαστάσεις της ελληνοαυστραλιανής λογοτεχνίας... Για το έργο αυτό, ο κ. Γιώργος Βέης, λογοτέχνης, κριτικός και Πρέσβης της Ελλάδος επί τιμή, στην προλογική του αποτίμηση γράφει τα εξής: «Το έργο αυτό... του ακούραστου και ρηξικέλευθου ερευνητή Γιώργου Καναράκη συνιστά τομή στην ουσιαστική μελέτη του λογοτεχνικού έργου των Ελλήνων της Ωκεανίας... Η σωρεία των αυστηρά επιλεγμένων πηγών, η διασταύρωση των επιμέρους στοιχείων, η αιτιολογημένη αξιολόγηση των κειμένων και η ακριβής, ολοκληρωμένη κατάταξη του πράγματι πολύμορφου αυτού υλικού προσδίδουν στον τόμο αυτόν ένα ιδιαίτερο γραμματολογικό κύρος... Το έργο αυτό... συνιστά ακριβώς μια γενναιόδωρη πράξη δικαίου εν ευρεία έννοια».

Στην παρουσιάσή μου δεν σχολιάζω με τα γλωσσικά και γλωσσολογικά δημοσιεύματα του Γιώργου Καναράκη, εξαιρετικής σημασίας και εμπέλειας και επιστημονικού ενδιαφέροντος σε παγκόσμια κλίμακα, αφού σε αυτά αναφέρθηκε ο προλαλήσας αρμοδιότερος καθ' ύλην Ομότιμος Καθηγητής Γλωσσολογίας του Πανεπιστημίου Αθηνών, κ. Χριστόφορος Χαραλαμπίδης... Έχοντας αναφερθεί στις μελέτες του για την ελληνοαυστραλιανή λογοτεχνία, θα πω λίγα λόγια για το σημαντικό βιβλίο του, *Ο Ελληνικός Τύπος στους Αντίποδες, Αυστραλία και Νέα Ζηλανδία*, που δημοσιεύθηκε το 2000. Πρόκειται για ένα ακόμη έργο υποδομής του Γιώργου Καναράκη, το οποίο με ολοκληρωμένο τρόπο παρουσιάζει και σχολιάζει κριτικά

τον ομογενειακό Τύπο της Αυστραλίας και της Νέας Ζηλανδίας, θέμα έως τότε τελείως άγνωστο στην ελληνική γραμματολογία. Με ιστορική και κοινωνιολογική προσέγγιση ο κ. Καναράκης διερευνά τον Τύπο των Αντιπόδων, με τις ιδιαιτερότητες της φύσης, των σκοπών και των πειτυργιών του, έτσι όπως φέρνει κοντά του Έλληνες της διασποράς με την Ελλάδα, αλλά και μεταξύ τους, ενισχύοντας τη συγκρότηση ενσωμάτωσή τους στην αυστραλιανή – και στη νεοζηλανδέζικη – κοινωνία... Όπως σημειώνει ο Κυριάκος Αμνατίδης, ελληνιστής και κριτικός (στο περιοδικό *Αντίποδες* της Μελβούρνης, τεύχ. 47 του 2001, σελ. 47-53), «...εκτός από την αδιαμφισβήτητη επιστημονική του αξία, [το βιβλίο αυτό] είναι και έργο υψίστης εθνικής σημασίας, καθότι εντάσσει στον κορμό της ελληνικής γραμματολογίας και τον ελληνικό Τύπο των Αντιπόδων, που για ένα αιώνα λειτουργεί ως πνεύμονας και καρδιά, αλλά και ως δίαυλος επικοινωνίας με τη γενέτειρα, για τους ομογενείς της Ωκεανίας».

Από τα αγαπημένα μου βιβλία του Γιώργου Καναράκη είναι το *In the Wake of Odysseus: Portraits of Greek Settlers in Australia* [= στα Ίχνη του Οδυσσέα: Πορτραίτα Ελλήνων της Αυστραλίας], έκδοση του πανεπιστημίου RMIT της Μελβούρνης το 1997. Και τούτο διότι έχω κι εγώ ασχοληθεί πολύ με την ιστορία, και μάλιστα την προφορική ιστορία των Ελλήνων της Αυστραλίας και συγκινούμαι κρατώντας στα χέρια μου αυτόν τον τόπο μνήμης της σημαντικής γενιάς των πρωτοπόρων που δημιούργησαν, ο καθένας με τον δικό του τρόπο και την τέχνη, υποδομές και πλαίσια για την ύπαρξη και την άνθιση της ελληνικής κοινότητας στους Αντίποδες... Μέσα από το έργο αυτό, ο Γιώργος Καναράκης υπηρετεί κατ'εξοχήν τον χώρο της ιστοριογραφίας της ελληνικής διασποράς της Αυστραλίας, καθιστώντας γνωστό το εύρος και την πολυμορφία της κοινωνίας της στο αυστραλιανό και στο διεθνές αναγνωστικό κοινό. Η πιο πρόσφατη έρευνα των έξι τελευταίων χρόνων του Γιώργου Καναράκη, δημοσιευμένη σε μια σειρά τεσσάρων άρθρων του στα αγγλικά και στα ελληνικά, αναφέρεται στις διαπολιτισμικές σχέσεις και ανταλλαγές ιθαγενών Αυστραλών και Ελλήνων της Αυστραλίας, σε διάφορα πεδία δημιουργίας... Η μελέτη αυτή, βασισμένη στην πολύχρονη έρευνα και βιωματική εμπειρία της αυστραλιανής κοινωνίας του συγγραφέα, εξετάζει τις άμεσες και τις έμμεσες επαφές και επιδράσεις αφενός μεν του τρόπου ζωής και των παραδόσεων των αυτοχθόνων Αυστραλών, όπως αυτές προβάλλονται στις πνευματικές και άλλες καλλιτεχνικές δημιουργίες των Ελλήνων μεταναστών της Αυστραλίας, και αφετέρου της ιστορίας και

των παραδόσεων των Ελλήνων της Αυστραλίας στα αντίστοιχα έργα των αυτοχθόνων Αυστραλών αλλά και των προερχόμενων από μικτούς γάμους. Οι διαπολιτισμικές αυτές επαφές, οι οποίες, όπως σημειώνει ο κ. Καναράκης, συνεχίζονται αμείωτα, εκφράζουν και την αυξανόμενη ενσωμάτωση του ελληνισμού της Αυστραλίας στη χώρα αυτήν, της οποίας καρδιά και σύμβολο αποτελούν οι Aborigines.

Κλείνοντας την ομιλία μου, θα ήθελα να τονίσω ότι το έργο του τιμώμενου σήμερα κ. Γιώργου Καναράκη είναι γλωσσικό/γλωσσολογικό, κοινωνικο-ιστορικό, διαπολιτισμικό, και πάνω απ'όλα, επιστημονικό και βαθιά ανθρωπιστικό. Είναι και έργο εθνικό, με την ευρεία έννοια του όρου, τόσο για τους Έλληνες όσο και για τους Αυστραλούς. Στο πρόσωπό του τιμάται ο Έλληνας της διασποράς, ο επιστήμονας αλλά και ο μέσος άνθρωπος. Ο κ. Καναράκης μας εμπνέει με το παράδειγμά του, με την επιμονή, την υπομονή, την εργατικότητα, την προσήλωση στη συστηματική μελέτη και τεκμηρίωση των θεμάτων τα οποία ερεύνησε, με το όραμά του για τη δημιουργία πλαισίου και υποδομών στις ελληνοαυστραλιανές σπουδές, τις οποίες το οφείλουμε και σε αυτόν, να συνεχίσουμε και να εμπλουτίσουμε. Μας εμπνέει επιπλέον με την αγάπη του στον άνθρωπο, που αναβλύζει από τα έργα του, αλλά και από τις σχέσεις του μαζί μας, ως φίλος, δάσκαλος και συνεργάτης. Γράφει η Helen Nickas, κριτικός και εκδότρια, πρώην συντονίστρια του Προγράμματος Ελληνικών Σπουδών στο Πανεπιστήμιο La Trobe της Αυστραλίας τον Σεπτέμβριο του 2017, με αφορμή την έκδοση του βιβλίου του, *The Legacy of the Greek Language*: (μεταφράζω από τα αγγλικά) «Πάντα θα μιλώ με μεγάλο θαυμασμό για το έργο σου. Επιπλέον, δεν μπορώ να ξεχάσω ότι εξαιτίας σου και εξαιτίας της πρωτοποριακής δουλειάς σου για την ελληνοαυστραλιανή λογοτεχνία, ενδιαφέρθηκα για τη μελέτη αυτού του πεδίου. Θα σου είμαι πάντα ευγνώμων γι'αυτό. Άνοιξες ορίζοντες που πλούτισαν τη ζωή μου και μου επέτρεψαν να προσφέρω κι εγώ τη μικρή μου συμβολή στην ελληνοαυστραλιανή γράμματα».

Νομίζω ότι αυτή η ρεαλιστική όσο και συναισθηματική έκφραση αναγνώρισης του έργου του Γιώργου Καναράκη, λέει πολλά για την πολυτροπική και πολυσιχιδή δημιουργία υποδομών και συνέχειας. Κλείνω λοιπόν την ομιλία μου ευχόμενη στον ίδιο, τον αγαπητό φίλο Γιώργο, να συνεχίσει για πολλά ακόμη χρόνια, με κέφι και αγάπη.

